

170487^ง

รพีพร รุ่งสีทอง: พฤติกรรมการลงทุนด้านนวัตกรรมและผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจของ
กิจการในอุตสาหกรรมผักและผลไม้แปรรูปในประเทศไทย (INNOVATION INVESTMENT
BEHAVIOR AND ECONOMIC PERFORMANCE OF THE VEGETABLE AND FRUIT
PROCESSING INDUSTRY IN THAILAND) อ.ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ วรัญญา ภัทรสุข
180 หน้า. ISBN 974 - 53 -1569 - 9

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการลงทุนด้านนวัตกรรมในอุตสาหกรรมผักและผลไม้แปรรูป
ในประเทศไทย วัตถุประสงค์ของการลงทุนด้านนวัตกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจของ
กิจการและการลงทุนด้านนวัตกรรม และบทบาทของภาครัฐที่มีต่อการสนับสนุนการลงทุนด้านนวัตกรรมใน
อุตสาหกรรม วิธีการศึกษาใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Method) แบ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิ ศึกษา
พฤติกรรมการลงทุนด้านนวัตกรรมและผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจของกิจการ และข้อมูลทุติยภูมิศึกษาโครงสร้าง
อุตสาหกรรม และบทบาทของรัฐบาลไทยในการสนับสนุนการลงทุนด้านนวัตกรรม ศึกษาในช่วงปีพ.ศ. 2544 - 2546

ผลการศึกษาพบว่านวัตกรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมผักและผลไม้แปรรูปเป็นนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ พบ
ในกิจการที่ผลิตสินค้าสำเร็จรูป เช่นผักผลไม้กระป๋องและน้ำผลไม้ ลักษณะเป็นแบบผู้ขายน้อยราย (Oligopoly)
นวัตกรรมที่พบจึงอยู่ในรูปของการทำสินค้าให้มีความแตกต่างจากผู้ผลิตรายอื่นๆมากกว่าที่จะเป็นนวัตกรรมเพื่อการ
ลดต้นทุน โดยที่ผู้ผลิตมีความเสี่ยงจากการลงทุนที่ต่ำกว่า ฝ่ายวิจัยและพัฒนาทำการค้นคว้าทดลองเพื่อให้
ผลิตภัณฑ์นั้นเป็นไปตามความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาไม่สูงมากนักเนื่องจาก
กระบวนการทดลองต่างๆไม่ยุ่งยากซับซ้อน ส่วนนวัตกรรมด้านกระบวนการผลิตจะเกิดตามมาเพื่อให้ความ
เหมาะสมกับสินค้าใหม่ โดยมีทั้งการติดตั้งเครื่องจักรใหม่และปรับปรุงกระบวนการผลิตเดิม โดยใช้บริการจากซัพ
พลายเออร์ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์ (Supplier Dominated) นวัตกรรมด้านอื่นๆที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมนี้คือ
นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมด้านบรรจุภัณฑ์ พบในกิจการขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่มี
ศักยภาพด้านเงินทุนทั้งนี้เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แหล่งที่มาของนวัตกรรมเหล่านี้จะมาจาก
ภายนอกองค์กรเป็นหลัก เนื่องจากประหยัดเวลาและต้นทุน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนด้านนวัตกรรมและ
ผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ พบว่าค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา มีความสัมพันธ์กับยอดขายและการจ้างงาน
อย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นในกิจการขนาดใหญ่และกิจการต่างชาติ ข้อเสนอแนะเพื่อสนับสนุนการลงทุนด้านนวัตกรรม
ในอุตสาหกรรมผักและผลไม้แปรรูปได้แก่ ภาครัฐควรจัดหาข้อมูลด้านการตลาดและเทคโนโลยี และเน้นให้การ
อุดหนุนด้านเงินทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาทั้งกิจการขนาดเล็กและขนาดกลาง และควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการ
พัฒนาเทคโนโลยีกับกิจการร่วมทุนและกิจการต่างชาติ ทั้งนี้เพื่อให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศมากขึ้น

##468 55861 29 : MAJOR ECONOMICS

170487

KEYWORD: INNOVATION INVESTMENT , R&D INVESTMENT , ECONOMIC PERFORMANCE
VEGETABLE AND FRUIT PROCESSING INDUSTRY

RAPEEPORN RUNGSITHONG: INNOVATION INVESTMENT BEHAVIOR AND
ECONOMIC PERFORMANCE OF THE VEGETABLE AND FRUIT PROCESSING
INDUSTRY IN THAILAND, THESIS ADVISOR: Assoc.Prof. WARANYA
PATARASUK, 180 pp., ISBN 974 – 53 -1569 - 9

The objectives of this research are to study innovation investment behavior in Thai vegetable and fruit processing industry, the purpose of innovation investment, the relationship between innovation investment and economic performance, and the role of Thai government on supporting innovation in the industry. The analysis is based on descriptive methodology, covering the period of 2001 – 2003 and using both primary and secondary data.

Our findings indicate that most producers in Thai vegetable and fruit processing industry invest in product innovation, such as canned vegetable and fruit and fruit juices. Because of oligopolistic competition, the characteristic of innovation is product differentiation instead of cost reducing. Research and development department experiments new product in order to meet customers' demand. Process innovation comes later in order to support new or improved product and reduce production cost and usually comes from technical suppliers. Large and medium firms also invest in other innovations such as packaging, management and information technology. Sources of innovation come from suppliers because firms can save both money and time. R&D expenditure is not high because experiment in R&D labs are supported by suppliers, using mostly simple technology. The relationship between R&D investment and economic performance is significantly in the case of sales and employment in all firms except large and foreign firms.

Suggestions derived from this study are: (1) Thai government should support technology and market information and provide subsidy to small and medium firms in order to invest in innovation, and (2) the government should convince the joint ventures and foreign firms to participate in science and technology activities in order to increase technology transfer from abroad.